

JPF 2013/126

Gerechtshof 's-Hertogenbosch

24 oktober 2012, HV 200.106.981/01; ECLI:NL:GHSHE:2012:BY1361.

(mr. Milar

mr. Van Teeffelen

mr. Van Solinge)

[X.] te [woonplaats],

appellant,

hierna te noemen: de man,

advocaat: mr. J. Rouchdi,

tegen

[Y.] te [woonplaats],

hierna te noemen: de vrouw,

en

[Z.] te [woonplaats],

hierna te noemen: [jongmeerderjarige dochter],

verweersters,

advocaat: mr. C.A.M.J. de Wit.

Verzoek wijziging kinderalimentatie en bijdrage levensonderhoud jongvolwassene

[EEX-Verordening - 33 ; Alimentatieverordening - 15, 17, 23 ; Haags Alimentatieprotocol 2007 - 3 ; BW Boek 1 - 395a]

» **Samenvatting**

Partijen zijn met elkaar gehuwd geweest. Uit het huwelijk is de minderjarige in Portugal geboren. In 1999 is door de rechtbank de echtscheiding tussen partijen uitgesproken. Bij vonnis van de Rechtbank Coimbra (Portugal) is een onderhoudsbijdrage door de man vastgesteld. Dit vonnis is door de Alimentatieverordening zonder proces erkend in Nederland waar de moeder en de minderjarige thans wonen. De bestreden beschikking behelsde een bijdrage door de man in de kosten van verzorging en opvoeding van de minderjarige. De man is hiervan in hoger beroep gekomen in Portugal.

De vrouw heeft getracht door middel van haar verzoekschrift tot vaststelling van een onderhoudsbijdrage te bewerkstelligen, aangezien de man momenteel niets bijdraagt. Gezien het eerdere vonnis van de Portugese rechter, dient de vrouw, volgens het hof, een verzoek tot wijziging van het Portugese vonnis in Portugal in te dienen. Vanwege dit vonnis kan zij niet nogmaals een verzoek bij de Nederlandse rechter indienen. De onderhoudsverplichting eindigt, volgens Portugees recht, op het moment dat de minderjarige 18 jaar wordt. Voor de periode van het achttiende tot het eenentwintigste levensjaar is op grond van art. 1:395a BW een onderhoudsverplichting van kracht in het geval de minderjarige zelf over onvoldoende inkomsten beschikt om in de behoefte te voorzien. Voor wat betreft de periode vanaf het achttiende levensjaar van de dochter wijst het hof het verzoek van de vrouw af.

Daarnaast overweegt het hof dat de vrouw onvoldoende relevante financiële gegevens heeft overgelegd, waardoor het hof niet in de gelegenheid is de draagkracht van de vrouw te beoordelen. Het hof vernietigt de bestreden beschikking en wijst het inleidend verzoek van de vrouw alsnog af.

[beslissing/besluit](#)

» **Uitspraak**

1. Het geding in eerste aanleg

(...; red.)

2. Het geding in hoger beroep

(...; red.)

3. De beoordeling

3.1. Partijen zijn met elkaar gehuwd geweest. Uit het huwelijk van partijen is geboren:

– [Z.], op [geboortedatum] 1994 te [geboorteplaats] (Portugal).

3.2. Bij beschikking van 17 september 1999 heeft de rechtbank 's-Hertogenbosch onder meer tussen partijen de echtscheiding uitgesproken, welke beschikking op 21 oktober 1999 is ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand.

3.3.1. Bij vonnis van de rechtbank Coimbra (Portugal) is bepaald dat de man met ingang van 2002 een onderhoudsbijdrage van 20.000 Escudo per maand dient te voldoen.

3.3.2. Bij de bestreden – uitvoerbaar bij voorraad verklaarde – beschikking heeft de rechtbank bepaald dat de man als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding respectievelijk als bijdrage in het levensonderhoud en studie van [jongmeerderjarige dochter] moet voldoen een bedrag van € 137,= per maand met ingang van 1 januari 2002.

3.4. De man kan zich met deze beslissing niet verenigen en hij is hiervan in hoger beroep gekomen.

Ontvankelijkheid

3.5. Ter zitting van het hof heeft de vrouw haar verzoek om de man niet-ontvankelijk te verklaren ingetrokken.

Onderhoudsbijdrage

3.6.1. Vast staat dat er een Portugees vonnis ligt waarin is bepaald dat de man met ingang van het jaar 2002, vanaf de datum waarop [jongmeerderjarige dochter] haar gewone verblijfplaats bij de vrouw heeft gekregen, een onderhoudsbijdrage ten behoeve van [jongmeerderjarige dochter] dient te voldoen van 20.000 Escudo per maand.

3.6.2. Ingevolge artikel 33 lid 1 Verordening (EG) nr. 44/2001 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken van 22 december 2000 (hierna: EEX-Verordening) en sedert 18 juni 2011 ingevolge de artikelen 17 lid 1 en 23 lid 1 van de Verordening (EG) nr. 4/2009 betreffende de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen, en de samenwerking op het gebied van onderhoudsverplichtingen van 18 december 2008 (hierna: Alimentatieverordening) wordt de Portugese beslissing in Nederland erkend zonder vorm van proces. Sinds de inwerkingtreding van de Alimentatieverordening is in de verhouding tot de lidstaten ook het exequatur afgeschaft.

3.6.3. Ingevolge Portugees recht geldt de onderhoudsverplichting tot de meerderjarigheid, derhalve tot het achttiende levensjaar. Het hof overweegt dat de vrouw in haar inleidend verzoekschrift heeft verzocht tot vaststelling van een onderhoudsbijdrage, aangezien de man momenteel niets bijdraagt in de kosten van verzorging en opvoeding van [jongmeerderjarige dochter]. Nu er reeds een Portugees vonnis van kracht is waarbij een onderhoudsbijdrage is vastgesteld en niet is gesteld dat het Portugees vonnis niet uitvoerbaar is of dat sprake is van verjaring, kan de vrouw niet nogmaals om vaststelling

van een onderhoudsbijdrage verzoeken, maar diende zij wijziging van het Portugese vonnis te verzoeken, voor zover het betreft de onderhoudsbijdrage ten behoeve van [jongmeerderjarige dochter] tot haar meerderjarigheid.

3.6.4. Nu de onderhoudsverplichting volgens Portugees recht eindigt vanaf de meerderjarigheid, geldt de onderhoudsverplichting zoals bepaald artikel 1:395a van het Burgerlijk Wetboek van rechtswege op grond van het toepasselijk Nederlands recht (art 15 Alimentatieverordening in verband met artikel 3 lid 1 van het Haagse Protocol van 23 november 2007), aangezien [jongmeerderjarige dochter] als crediteur haar gewone verblijfplaats heeft. Deze onderhoudsverplichting is van kracht voor de periode vanaf het achttiende tot het eenentwintigste levensjaar voor zover [jongmeerderjarige dochter] zelf over onvoldoende inkomsten beschikt om in de behoefte te voorzien.

3.6.5. Het hof overweegt ten overvloede dat de vrouw onvoldoende relevante financiële gegevens heeft overgelegd, waardoor het hof ook niet in de gelegenheid is de draagkracht van de vrouw te beoordelen. Hierdoor kan evenmin een eventuele draagkrachtvergelijking gemaakt worden.

Ten aanzien van de periode vanaf 9 januari 2012 overweegt het hof dat [jongmeerderjarige dochter] heeft nagelaten, middels het overleggen van relevante financiële gegevens, inzichtelijk te maken wat haar inkomsten zijn en daarmee wat de omvang van haar behoefte is vanaf haar meerderjarigheid. Overigens is dit uitsluitend relevant voorzover [jongmeerderjarige dochter] per saldo een hogere bijdrage wenst dan haar vader verschuldigd is krachtens het Portugese vonnis en met toepassing van hetgeen in de vorige rechtsoverweging is bepaald. Naar het oordeel van het hof dient deze omissie van [jongmeerderjarige dochter] voor haar rekening en risico te komen, zodat het hof het inleidend verzoek van de vrouw tot vaststelling van een onderhoudsbijdrage ten behoeve van [jongmeerderjarige dochter] ook vanaf haar meerderjarigheid zal afwijzen.

3.7. Het voorgaande leidt ertoe dat de bestreden beschikking dient te worden vernietigd en het verzoek van de vrouw alsnog dient te worden afgewezen.

4. De beslissing

Het hof:

vernietigt de beschikking van de rechtbank 's-Hertogenbosch van 17 februari 2012;

en opnieuw recht doende:

wijst alsnog af het inleidend verzoek van de vrouw;

wijst af het meer of anders verzochte.

» Noot

Recentelijk is een aantal nieuwe bronnen in werking getreden op het gebied van het internationaal alimentatierecht. Op 18 juni 2011 is de Europese Alimentatie Verordening in werking getreden. Daarnaast is op 1 februari 2013 het Haags Alimentatie Protocol 2007 in werking treden, hoewel dit instrument reeds sedert 18 juni 2011 voorlopig werd toegepast in de Europese Unie (art. 4 Besluit 941/2009/EC). Ten slotte is op 1 augustus 2013 het Haags Alimentatie Verdrag 2007 in werking getreden in Noorwegen, Bosnië, Albanië en de Oekraïne, maar nog niet voor de Europese Unie (hoewel de EU het Verdrag wel heeft ondertekend).

Omdat deze nieuwe bronnen pas recentelijk in werking zijn getreden, dient er erg nauwkeurig naar de overgangsregels te worden gekeken. De onderhavige casus laat zien dat een dergelijke analyse niet altijd eenvoudig is.

Voor de Alimentatie Verordening zijn twee systemen voor erkenning en tenuitvoerlegging in het leven geroepen. Deze twee systemen zijn grofweg te kenmerken als een exequaturloze procedure (Afdeling 1) en een procedure met exequatur (Afdeling 2). Met betrekking tot beslissingen uit lidstaten die het Haags Alimentatie Protocol 2007 hebben geratificeerd, vallen die beslissingen onder de reikwijdte van Afdeling 1. Beslissingen uit andere lidstaten, namelijk het Verenigd Koninkrijk en Denemarken, vallen onder Afdeling 2. In de onderhavige casus heeft het hof gesteld dat een uitspraak uit Portugal zonder exequatur in Nederland kon worden erkend en ten uitvoer gelegd op basis van art. 17 lid 1 en 23 lid 1 Alimentatie Verordening.

Het probleem is echter dat de Portugese uitspraak dateerde van *voor de* inwerkingtreding van de Alimentatie Verordening. Op grond van art. 75 lid 2 onder a Alimentatie Verordening zijn in dit geval de Afdelingen 2 en 3 van toepassing omdat de beslissing in een lidstaat is gegeven “voordat de verordening van toepassing wordt en waarvan vanaf dat tijdstip erkenning en uitvoerbaarverklaring wordt gevraagd”. In dit geval had de exequatur wel moeten worden verleend op basis van de regels van de Alimentatie Verordening. Hoewel in deze zaak de exequaturprocedure een snelle “stempelprocedure” zou zijn geweest, is deze stap wel noodzakelijk als men de Portugese beslissing daadwerkelijk ten uitvoer wil leggen in Nederland. Mijns inziens zou een deurwaarder gerechtigd zijn te weigeren deze Portugese beslissing ten uitvoer te leggen.

mr. dr. I. Curry-Sumner,